KOMMISSIONENS BESLUT

av den 15 maj 2002

om de nationella bestämmelser som anmälts av Republiken Österrike enligt artikel 95.4 i EG-fördraget beträffande högsta tillåtna kadmiumhalt i gödselmedel

[delgivet med nr K(2002) 1850]

(Endast den tyska texten är giltig)

(Text av betydelse för EES)

(2002/366/EG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION HAR FATTAT DETTA BESLUT

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 95.6 i detta, och

av följande skäl:

I. BAKGRUND

1. *GEMENSKAPSLAGSTIFTNINGEN*

(1) I rådets direktiv 76/116/EEG av den 18 december 1975 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om gödselmedel [1], senast ändrat genom direktiv 98/97/EG [2], anges de krav som gödselmedel måste uppfylla för att få släppas ut på marknaden under beteckningen ”EG-gödselmedel” [3].

(2) I bilaga 1 till direktiv 76/116/EEG anges typbeteckning och motsvarande krav bland annat sammansättningen, för varje EG-märkt gödselmedel. EG-gödselmedlen i denna förteckning är inordnade i kategorier efter sin halt av primära makronäringsämnen, dvs. kväve, fosfor och kalium.

(3) Direktiv 76/116/EEG har flera gånger ändrats och anpassats till den tekniska utvecklingen, bland annat för att lägga till nya slags gödselmedel i bilaga 1.

(4) Ändringarna av direktiv 76/116/EEG har införts genom följande direktiv:

— Genom direktiv 88/183/EEG [4] vidgas räckvidden för direktiv 76/116/EEG så att bilaga 1 omfattar enkla och sammansatta flytande gödselmedel.

— Genom direktiv 89/284/EEG [5] vidgas räckvidden för direktiv 76/116/EEG så att bilaga 1 omfattar gödselmedel som innehåller kalcium, magnesium, natrium och svavel.

— Genom direktiv 89/530/EEG [6] vidgas räckvidden för direktiv 76/116/EEG så att bilaga 1 omfattar fasta eller flytande gödselmedel som innehåller

  — ett av spårämnena bor, kobolt, koppar, järn, mangan, molybden och zink,

  — blandningar av dessa som innehåller minst två av dessa spårämnen,

  — samt en förteckning över godkända organiska kelaterade ämnen för spårämnen..

[1] EGT L 24, 30.1.1976, s. 21.
[2] EGT L 18, 23.1.1999, s. 60.
[3] Beteckningen ”EEG-gödselmedel”, som fastställdes genom direktiv 76/116/EEG har genom direktiv 97/63/EG ersatts med beteckningen ”EG-gödselmedel” (EGT L 335, 6.12.1997, s. 15).
[4] EGT L 83, 29.3.1988, s. 33.
[5] EGT L 111, 22.4.1989, s. 34.
[6] EGT L 281, 30.9.1989, s. 116.

(5) Direktiv 76/116/EEG har anpassats till den tekniska utvecklingen genom kommissionens direktiv 93/69/EEG ([7]), kommissionens direktiv 96/28/EG ([8]) och kommissionens direktiv 98/3/EG ([9]). Genom dessa direktiv läggs nya gödselmedel till i bilagorna till direktiv 76/116/EEG.

(6) I detta beslut skall beteckningen ”direktiv 76/116/EEG” tolkas som en hänvisning till ifrågavarande direktiv så som det ändrats genom de direktiv som omnämns i skälen 4 och 5.

(7) I bestämmelserna beträffande sammansättningen av de gödselmedel som omfattas av direktiv 76/116/EEG anges inget gränsvärde för kadmiumhalten i EG-märkta gödselmedel.

(8) Enligt artikel 7 i direktiv 76/116/EEG får medlemsstaterna inte förbjuda, begränsa eller hindra utsläppande på marknaden av gödselmedel med beteckningen ”EG-gödselmedel” på grund av deras sammansättning, identifiering, etikettering eller förpackning, förutsatt att de uppfyller bestämmelserna i direktivet och dess bilagor.

2. *ÖSTERRIKES ANSLUTNING*

(9) Österrike blev medlem av Europeiska unionen den 1 januari 1995. I anslutningsakten ([10]) fastställs övergångsbestämmelser om användning och utsläppande på marknaden av kadmium i denna stat. I artikel 69.1 anges att under de fyra år som följer närmast efter anslutningen skall de bestämmelser som anges i bilaga VIII till anslutningsakten inte tillämpas på Österrike i större utsträckning än vad som föreskrivs i bilagan. I artikel 69 och i punkt 4 i bilaga VIII till anslutningsakten anges att artikel 7 i direktiv 76/116/EEG inte skall tillämpas på Österrike före den 1 januari 1999 när det gäller kadmiumhalten i gödselmedel och att nämnda bestämmelser i direktiv 76/116/EEG skall ses över i enlighet med gemenskapens förfaranden före den 31 december 1998.

(10) I artikel 2 i anslutningsakten föreskrivs att från dagen för anslutningen är bestämmelserna i de grundläggande fördragen och i de rättsakter som antagits av institutionerna före anslutningen bindande för de nya medlemsstaterna och skall tillämpas i dessa på de villkor som fördragen och anslutningsakten anger. I artikel 168 i anslutningsakten ställs krav på att de nya medlemsstaterna skall sätta i kraft de åtgärder som krävs för att från och med dagen för anslutningen uppfylla bestämmelserna i direktiv och beslut enligt artikel 189 (numera artikel 249) i EG-fördraget [...], om det inte i förteckningen i bilaga XIX eller enligt några andra bestämmelser i anslutningsakten föreskrivs en frist.

(11) Genom Europaparlamentets och rådets direktiv 98/97/EG ([11]) ändrades därefter direktiv 76/116/EEG om utsläppande på marknaden i Österrike, Finland och Sverige av gödselmedel som innehåller kadmium. I artikel 1 anges att bland annat Österrike får förbjuda utsläppande på den inhemska marknaden av gödselmedel med en högre kadmiumhalt än den vid anslutningstillfället gällande nationellt fastställda halten och att detta undantag skall tillämpas från och med den 1 januari 1999 till och med den 31 december 2001.

3. *NATIONELLA BESTÄMMELSER*

(12) I den österrikiska förordningen om gödselmedel ([12]) från 1994 fastställs bland annat ett gränsvärde för kadmiumhalten i gödselmedel, vilket även omfattar EG-märkta gödselmedel. Enligt § 2 punkt 2 i kombination med punkt 1 får fosforbaserade mineralgödselmedel (som innehåller 5 % P_2O_5 eller mer) med en kadmiumhalt som överstiger 75 mg/kg P_2O_5 inte släppas ut på marknaden i Österrike.

II. **FÖRFARANDE**

(13) Genom en skrivelse av den 16 november 2001 anmälde de österrikiska myndigheterna till kommissionen att Österrike i enlighet med artikel 95.4 i EG-fördraget avser att från och med den 1 januari 2002 fortsätta att tillämpa nationella bestämmelser för kadmiumhalt i gödselmedel.

([7]) EGT L 185, 28.7.1993, s. 30.
([8]) EGT L 140, 13.6.1996, s. 30.
([9]) EGT L 18, 23.1.1998, s. 25.
([10]) EGT C 241, 29.8.1994, s. 35 och s. 305.
([11]) EGT L 18, 23.1.1999, s. 60.
([12]) *Bundesgesetzblatt für die Republik Österreich*, 1007/1994, nr 309 av den 21 december 1994, s. 7235.

(14) Genom en skrivelse av den 8 januari 2002 upplyste kommissionen de österrikiska myndigheterna om att den hade mottagit anmälan enligt artikel 95.4 och att sexmånadersperioden för prövning av anmälan enligt artikel 95.6 började den 17 november 2001, dagen efter mottagandet av anmälan.

(15) Genom en skrivelse av den 23 januari 2002 underrättade kommissionen övriga medlemsstater om den begäran som erhållits från Österrike. Kommissionen offentliggjorde även ett meddelande om denna begäran i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* ([13]) för att informera övriga berörda parter om de nationella bestämmelser som Österrike avser att behålla.

III. **BEDÖMNING**

1. *BEDÖMNING AV OM ÄRENDET KAN TAS UPP TILL SAKPRÖVNING*

(16) I artikel 95.4 i fördraget anges att om en medlemsstat efter det att rådet eller kommissionen har beslutat om en harmoniseringsåtgärd anser det nödvändigt att behålla nationella bestämmelser som grundar sig på väsentliga behov enligt artikel 30 eller som avser miljö- eller arbetsmiljöskydd, skall den till kommissionen anmäla dessa bestämmelser samt skälen för att behålla dem.

(17) I den anmälan som inkom från de österrikiska myndigheterna den 16 november 2001 avses att erhålla bemyndigande att behålla nationella bestämmelser som inte är förenliga med dem som gäller sammansättningen av EG-märkta gödselmedel enligt direktiv 76/116/EEG.

(18) Som ovan anmärkts förhindras medlemsstaterna genom artikel 7 i direktiv 76/116/EEG att begränsa utsläppandet på marknaden av EG-märkta gödselmedel på grund av deras sammansättning men i bestämmelserna om sammansättningen anges inget gränsvärde för kadmiumhalten. Detta betyder att enligt artikel 7 i direktiv 76/116/EEG kan de EG-märkta gödselmedel som uppfyller kraven i ifrågavarande direktiv släppas ut på marknaden oberoende av kadmiumhalt.

(19) Med utgångspunkt i ovanstående är det tydligt att de nationella bestämmelser, som anmälts av Österrike, är strängare än bestämmelserna i direktiv 76/116/EEG i den utsträckning som det genom dem är förbjudet att släppa ut EG-märkta fosforbaserade gödselmedel på marknaden med en kadmiumhalt som överstiger 75 mg/kg P_2O_5.

(20) De nationella bestämmelser, som Österrike anmält, antogs innan Österrike blev medlem av Europeiska unionen. Som ovan anges fastställs genom anslutningsakten de övergångsbestämmelser som tillåter Österrike att under fyra år fortsätta att tillämpa nationella bestämmelser om kadmiumhalten i gödselmedel på de produkter som omfattas av direktiv 76/116/EEG. Genom direktiv 98/97/EG fick Österrike fortsätta att tillämpa ovannämnda nationella bestämmelser till och med den 31 december 2001.

(21) I enlighet med vad som föreskrivs i artikel 95.4, tolkad mot bakgrund av artiklarna 2 och 168 i anslutningsakten, anmälde Österrike till kommissionen den exakta ordalydelsen i de nationella bestämmelser som antogs före anslutningen till Europeiska unionen och som det avser att behålla och bifogade en redogörelse för de skäl som enligt Österrike motiverar att dessa bestämmelser får behållas.

(22) Den anmälan som Österrike lämnade in den 16 november 2001 i syfte att få behålla de nationella bestämmelser som avviker från bestämmelserna i direktiv 76/116/EEG, kan därför tas upp till sakprövning enligt artikel 95.4, tolkad mot bakgrund av artiklarna 2 och 168 i anslutningsakten.

2. *SAKPRÖVNING*

(23) Enligt artikel 95 i fördraget skall kommissionen säkerställa att alla villkor som gör det möjligt för en medlemsstat att begagna sig av möjligheterna till undantag enligt denna artikel är uppfyllda.

([13]) EGT C 23, 25.1.2002, s. 4.

(24) Kommissionen skall i synnerhet bedöma om de bestämmelser som anmälts av medlemsstaten är motiverade med hänsyn till de väsentliga behov som anges i artikel 30 i fördraget eller avser miljö- eller arbetsmiljöskydd.

(25) När kommissionen anser att sådana nationella bestämmelser är motiverade, måste den enligt artikel 95.6 i fördraget dessutom kontrollera om dessa nationella bestämmelser utgör ett medel för godtycklig diskriminering eller innebär förtäckta handelshinder mellan medlemsstaterna och om de utgör ett hinder för den inre marknadens funktion eller ej.

(26) Österrike har grundat sin begäran på behovet av folkhälso- och miljöskydd. Kadmium i gödselmedel bedöms utgöra ett hot mot miljö och folkhälsa. Som stöd för sin begäran hänvisar Österrike till slutsatserna i en österrikisk undersökning som offentliggjordes den 10 oktober 2000 ([14]) och som innehåller en bedömning av riskerna med kadmiumhaltiga gödselmedel.

2.1 MOTIVERING PÅ GRUNDVAL AV VÄSENTLIGA BEHOV

2.1.1 ***Allmän information om kadmium***

(27) Kadmium är en tungmetall som förekommer naturligt i miljön men de flesta utsläppen av denna metall beror på olika mänskliga aktiviteter (framställning av icke-järnmetaller, förbränning av fossila bränslen, användning av gödselmedel osv.).

(28) En allmän riskbedömning av kadmiummetall och kadmiumoxid genomförs för närvarande inom ramen för rådets förordning 793/93/EEG av den 23 mars 1993 om utvärdering och kontroll av riskerna med befintliga ämnen ([15]) med Belgien som rapportör. Riskbedömningen kommer att omfatta alla viktiga användningar och utsläpp av kadmium. För närvarande är endast ett utkast till en delrapport tillgängligt för diskussioner på teknisk nivå.

(29) Av de vetenskapliga uppgifter som hittills föreligger kan slutsatsen dras att kadmiummetall och kadmiumoxid i allmänhet kan anses medföra allvarliga hälsorisker. I synnerhet kadmiumoxid har klassificerats som ett cancerframkallande, mutationsframkallande eller fortplantningsskadligt ämne i kategori 2 ([16]). Det råder också allmän enighet om att kadmium i gödselmedel utgör den allra viktigaste källan till för kadmiumtillförsel till jorden och till näringskedjan.

2.1.2 ***Kadmium i gödselmedel***

(30) Kadmium finns naturligt i de fosfatmineral som bryts för att användas som råvara vid framställningen av fosforbaserade mineralgödselmedel. Som slutprodukt innehåller dessa gödselmedel alltid en viss mängd kadmium, beroende på fosformineralets ursprungliga innehåll.

(31) Kadmium anses skadligt såväl för miljö som för folkhälsa. Det har fastställts att en stor del av det kadmium som finns i odlad jord kommer från fosforbaserade gödselmedel och tenderar att bindas där över tid. Grödan tar upp kadmium från marken och kadmiumhalten i livsmedel, som är den stora källan till människors kadmiumintag, ger anledning till oro när det gäller folkhälsan. När kadmium tas upp via födan binds det till njurarna och kan så småningom leda till njursvikt för vissa riskgrupper.

(32) Den oro för miljön som väcktes av kadmium i gödselmedel togs först upp på gemenskapsnivå under förhandlingarna om Österrikes, Finlands och Sveriges anslutning till Europeiska unionen. Som ovan anges tillförsäkrades dessa tre medlemsstater tillfälliga undantag från gemenskapslagstiftningen om gödselmedel för att möjliggöra en noggrann utvärdering på gemenskapsnivå av riskerna med kadmium i gödselmedel.

([14]) Österreichisches Umweltbundesamt, *A risk assessment for cadmium in Austria based on the recommendations of ERM*, 10 oktober 2000 (ERM [Environmental Resourses Management] är den konsult som utarbetat metoden för riskbedömningen).
([15]) EGT L 84, 5.4.1993, s. 1.
([16]) Se bilaga I till direktiv 67/548/EEG och bilaga I till det ändrade direktiv 76/769/EEG.

(33) Kommissionen samlade i detta sammanhang först alla tillgängliga uppgifter och upplysningar om exponeringsläget inom Europeiska gemenskapen när det gäller kadmium i gödselmedel. Då tillräckliga uppgifter ej var tillgängliga i alla medlemsstater tillsatte kommissionen två undersökningar för att utarbeta metoder och förfaranden i avsikt att bedöma hälso- och miljörisker av kadmium i gödselmedel ([17]). Medlemsstaterna uppmanades därefter att genomföra landsomfattande riskbedömningar genom att använda ovannämnda metoder och förfaranden.

(34) Nio medlemsstater har genomfört bedömningar av riskerna med kadmium i gödselmedel. Dessa riskbedömningar finns sedan september 2001 på kommissionens webbplats ([18]). Dessutom har en separat undersökning med en analys av dessa riskbedömningar offentliggjorts, och olika alternativ för en gemenskapsomfattande riskhantering av kadmium i gödselmedel har utformats ([19]).

(35) Ovannämnda riskbedömningar har också framlagts för SCTEE (Vetenskapliga kommittén för toxicitet, ekotoxicitet och miljö) och utvärderas för närvarande. SCTEE har särskilt anmodats att ange den högsta kadmiumkoncentration i gödselmedel som kan tolereras för att undvika en betydande ökning av den kadmiumhalt i odlad jord som beror på användning av fosforbaserade gödselmedel.

(36) Genomförandet av riskbedömningarna tog ganska lång tid. SCTEE behöver dessutom tid för att grundligt bedöma det vetenskapliga materialet. Det blev följaktligen inte möjligt att lägga fram ett förslag till en förordning om gränsvärden för kadmium i gödselmedel den 31 december 2001.

2.1.3 ***Den riskbedömning som utförts i Österrike***

(37) Den riskbedömning som lämnats av de österrikiska myndigheterna är en del av den ovannämnda informationsinsamlingsprocess som grundar sig på gemensamma metoder och förfaranden. Den ram som använts av Österrike för att genomföra riskbedömningen är uppbyggd kring tre begrepp.

2.1.3.1 **Upplagringsbedömning**

(38) Enligt denna bedömningsgrund beräknas den nettoupplagring av kadmium i mark och marklösning (eller porvatten) ([20]), som härrör ur användningen av gödselmedel över tid och i stationärt tillstånd. Upplagringsbedömning möjliggör en tillämpning av t. ex. medel- och extremvärden. Den österrikiska riskbedömningen visar att med denna bedömningsmetod har följande bedömningsgrunder beaktats:

— nuvarande kadmiumkoncentration

— graden av kadmiumtillförsel (beroende på mineralgödselmedel, men även på utfällningar ur luften, stallgödsel, avloppsslam och organiskt avfall i fast form)

— växternas kadmiumupptagning

— graden av urlakning av kadmium, beroende på det årliga nederbördsöverskottet och kadmiumkoncentrationen i urlakat porvatten

— kadmiumkoncentrationen i jorden och graden av urlakning med ett och hundra års mellanrum

([17]) ERM, *Study on data requirements and programme for data production and gathering to support a future evaluation of the risks to health and the environment from cadmium in fertilizers, mars 1999, och A study to establish a programme of detailed procedures for the assessment of risks to health and the environment from cadmim in fertilizers,* februari 2000.
([18]) http://europa.eu.int/comm/enterprise/chemicals/fertilizers/riskassest/reports.htm
([19]) ERM, *Analysis and conclusions from Member States' assessment of the risk to health and the environment from cadmium in fertilizers,* oktober 2001.
([20]) Porvatten betyder vatten som stannar i jorden på grund av kapillärkraften mellan jordens fasta partiklar.

2.1.3.2 **Exponeringsbedömning**

(39) Enligt denna bedömningsgrund beräknas de odlade växternas upptagning av kadmium ur marken och människornas därpå följande upptagning med hjälp av de exponeringsmått som omfattar exponeringens både medel- och extremvärden. Miljöexponering är också ett tecken på känsliga miljöer och kan ses som den förutsedda kadmiumkoncentrationen i en särskild miljö.

2.1.3.3 **Bedömning av riskkännetecken**

(40) Denna bedömningsgrund möjliggör för Österrike att uppskatta frekvens och styrka i de ogynnsamma återverkningar som sannolikt uppstår vid konstaterad eller förutsedd exponering för kadmium.

2.1.4 ***Resultaten av riskbedömningen***

(41) Tillämpningen av bedömningsgrunderna har givit följande resultat:

— När det gäller vatten fastslås i rapporten att när gödselmedel med en genomsnittskoncentration av 25 mg kadmium per kg P_2O_5 används, överskrids PNEC-värdet ([21]) både nu och om hundra år.

— När det gäller marken fastslås i rapporten att när gödselmedel med en genomsnittskoncentration av 25 mg kadmium per kg P_2O_5 eller av 90 mg kadmium per kg P_2O_5 används, överskrids PNEC -värdet både nu och om hundra år.

(42) Det är tydligt att dessa slutsatser härrör från den österrikiska markens särskilda förhållande och den väderlek som råder i Österrrike.

(43) Följaktligen visar den riskbedömning som genomförts i Österrike att PEC-värdet (Predicted Environmental Concentration) av kadmium i mineralgödselmedel i Österrike överskrider Pnec-värdet ([22]) (Predicted No Effect Concentration) för vatten i de mest undersökta regionerna. Detta gäller även marken i 5 % av de 52 österrikiska jordbruksregionerna om biologiskt tillgängliga värden används. Detta betyder enligt de österrikiska myndigheternas uppfattning att ärendet i enlighet med Europeiska gemenskapens riskbedömningsmetod ger upphov till oro och behov av att vidta ytterligare åtgärder.

2.1.5 ***Bedömning av Österrikes ståndpunkt***

(44) Den riskbedömning som lämnats av de österrikiska myndigheterna har genomförts enligt de förfaranden och metoder som utformats på gemenskapsnivå, något som anses säkerställa en hög tillförlitlighetsnivå i de upplysningar som erhållits.

(45) Kommissionen har redan undersökt de uppgifter som ingår i denna riskbedömning i samband med förberedelserna för en ny förordning om gödselmedel ([23]). Vid detta tillfälle ansåg kommissionen att tillgängliga upplysningar utgjorde en tillräcklig indikation på de miljö- och folkhälsorisker som uppstod vid användningen av kadmiumhaltiga gödselmedel på österrikisk jord. Kommissionen föreslog därför i artikel 33 i sitt förslag en förlängning av det undantag som redan tillerkänts Österrike, Finland och Sverige i anslutningsakten. Då den föreslagna förordningen ej kunde antas i tid, har Österrike begärt ett enskilt beslut enligt artikel 95.6.

(46) Efter att ånyo ha undersökt de vetenskapliga beläggen mot bakgrund av Österrikes begäran anser kommissionen att de österrikiska myndigheterna har visat att kadmiumhaltiga gödselmedel medför miljö- och folkhälsorisker och att de nationella bestämmelser som anmälts av de österrikiska myndigheterna och som syftar till att till ett minimum begränsa exponeringen av den österrikiska miljön för kadmiumhaltiga gödselmedel är berättigade.

([21]) PNEC: Predictable No Effect Concentration.
([22]) Detta antyder att ogynnsamma återverkningar kommer att uppstå.
([23]) Kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om gödselmedel (KOM(2001) 508 slutlig, 14.9.2001).

2.2 FÖREKOMST AV EVENTUELL GODTYCKLIG DISKRIMINERING

(47) Enligt artikel 95.6 skall kommissionen kontrollera att de planerade bestämmelserna inte utgör ett medel för godtycklig diskriminering. Enligt EG-domstolens praxis föreligger diskriminering när nationella handelshinder används på ett sätt som är diskriminerande när det gäller varor med ursprung i övriga medlemsstater.

(48) De aktuella nationella bestämmelserna är generella och gäller för såväl inhemska som importerade EG-märkta fosforbaserade gödselmedel. Det finns därför ingenting som tyder på att bestämmelserna kan användas som ett medel för godtycklig diskriminering mellan ekonomiska aktörer i gemenskapen.

2.3 FÖREKOMST AV EVENTUELLA FÖRTÄCKTA HANDELSHINDER

(49) Strängare nationella bestämmelser för sammansättningen av EG-märkta gödselmedel som avviker från bestämmelserna i ett gemenskapsdirektiv utgör normalt ett handelshinder. Produkter som lagligen får släppas ut på marknaden i resten av gemenskapen kan ej släppas ut på marknaden i den berörda medlemsstaten. Den princip som ligger till grund för artikel 95.6 syftar till att förhindra att nationella bestämmelser som grundar sig på punkterna 4 och 5 tillämpas i otillbörligt syfte och i själva verket utgör ekonomiska åtgärder som införs för att hindra import av produkter från andra medlemsstater med det indirekta syftet att skydda inhemsk produktion.

(50) Som fastställs ovan ger användningen av kadmiumhaltiga gödselmedel i marken anledning till oro när det gäller skydd av miljö och folkhälsa. Skälet att behålla nationella bestämmelser förefaller därför vara att skydda miljö och folkhälsa, och inte att skapa förtäckta handelshinder.

2.4 FÖREKOMST AV HINDER FÖR DEN INRE MARKNADENS FUNKTION

(51) Detta villkor kan inte tolkas på ett sätt som gör att det skulle vara förbjudet att godkänna nationella bestämmelser som kan komma att påverka upprättandet av den inre marknaden. Det är i själva verket troligt att alla nationella bestämmelser som avviker från en harmoniseringsåtgärd vars syfte är att upprätta den inre marknaden och få den att fungera, kommer att påverka den inre marknaden. För att undantagsförfarandet i artikel 95 i EG-fördraget skall förbli användbart anser kommissionen följaktligen i fråga om artikel 95.6 att begreppet ”hinder för den inre marknadens funktion” bör tolkas som en verkan som är oproportionerlig med hänsyn till det eftersträvade målet.

(52) Med tanke på de risker för både miljö och folkhälsa som härrör från användningen av kadmiumhaltiga gödselmedel i österrikisk jord och med hänsyn till

— att Österrike som ovan anges genom anslutningsakten och direktiv 98/97/EG får fortsätta att tillämpa sina nationella bestämmelser om kadmiumhalt i gödselmedel i avvaktan på den översyn av direktiv 76/116/EEG, som gäller förekomst av kadmium i gödselmedel, och

— att SCTEE:s yttrande ej förelåg i tid för att bli beaktat i detta beslut för att tillhandahålla en tillräcklig vetenskaplig grundval för kommissionens förslag till en tillnärmning av gemenskapens gränsvärden för kadmium i gödselmedel eller för att avgöra om en mindre restriktiv åtgärd kunde vidtas,

anser kommissionen i nuvarande skede av översynen att det ej föreligger något belägg för att de nationella bestämmelserna skulle utgöra ett oproportionerligt hinder för den inre marknaden i förhållande till de avsedda målen för denna.

2.5 TIDSBEGRÄNSNING

(53) Österrike bad kommissionen att fatta ett beslut enligt artikel 95.6 i fördraget före den 31 december 2001. Om kommissionen skulle godkänna begäran om ett undantag bad Österrike om att beslutet skulle börja gälla från och med den 1 januari 2002.

(54) Det bör observeras att under förutsättning av att den förfaranderam som upprättas genom artikel 95 i fördraget, och i synnerhet den tidsgräns om sex månader som gäller för antagandet av ett beslut iakttas, åligger det medlemsstaterna att i tid lämna en anmälan till kommissionen så att denna kan anta ett beslut om anmälan innan gemenskapens berörda harmoniseringsåtgärd blir tvingande ([24]).

(55) Det bör erinras om att principen om rättssäkerhet som är en allmän princip i gemenskapslagstiftningen i de flesta fall utesluter retroaktiv tillämpning av gemenskapslagstiftningen utom när det mål som så kräver skall uppnås och då endast på villkor att berörda parters legitima förväntningar respekteras ([25]).

(56) Med utgångspunkt i det ovannämnda anser kommissionen ej att det i detta fall föreligger villkor för att ge retroaktiv verkan åt beslutet om att anta de nationella bestämmelserna. Även om det verkligen skulle finnas ett behov av att skydda folkhälsa och miljö från de risker som uppstår av kadmium i gödselmedel skulle i själva verket retroaktivt tillämpade strängare nationella åtgärder vara liktydigt med att undergräva de legitima förväntningarna hos de ekonomiska aktörer som handlat i tron att de bestämmelser som gällde efter den 31 december 2001 skulle vara de liberalare bestämmelser som härrör ur direktiv 76/116/EEG.

(57) Den period för vilken undantag medges bör vara tillräckligt lång för att kommissionen skall kunna lägga fram förslag och för att rådet och Europaparlamentet skall kunna anta en lag om kadmium i gödselmedel på gemenskapsnivå. En sådan lag beräknas kunna träda i kraft år 2005. Undantaget för Österrike bör därför upphöra att gälla den 31 december 2005.

IV. **SLUTSATS**

(58) Mot bakgrund av ovanstående kan slutsatsen dras att Österrikes begäran om att få behålla nationella bestämmelser som är strängare än bestämmelserna i direktiv 76/116/EEG när det gäller kadmiumhalten i gödselmedel, och som inlämnades den 16 november 2001, kan tas upp till sakprövning.

Kommissionen finner dessutom att de nationella bestämmelserna

— skall motsvara behoven när det gäller att skydda folkhälsa och miljö,

— är proportionerliga i förhållande till de eftersträvade målen,

— ej utgör medel för godtycklig diskriminering, och

— ej innebär något förtäckt handelshinder mellan medlemsstaterna.

Kommissionen anser därför att de kan godkännas.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Genom undantag från direktiv 76/116/EEG godkänns de österrikiska bestämmelser som förbjuder utsläppande på den österrikiska marknaden av fosforbaserade mineralgödselmedel (med 5 % P_2O_5 eller mer) med en kadmiumhalt som överstiger 75 mg per kg P_2O_5.

Detta undantag skall tillämpas till och med den 31 december 2005.

Artikel 2

Detta beslut riktar sig till Republiken Österrike.

Utfärdat i Bryssel den 15 maj 2002.

På kommissionens vägnar

Erkki LIIKANEN

Ledamot av kommissionen

([24]) Det bör i detta sammanhang framhållas att EG-domstolen i punkt 35 i sin dom av den 1 juni 1999, i mål C-319/97, fastslår att ”enligt artikel 10 i EG-fördraget (f. d. artikel 5) skall medlemsstaterna så snart som möjligt anmäla nationella bestämmelser som inte är förenliga med en harmoniseringsåtgärd men som de har för avsikt att fortsätta tillämpa”.

([25]) EG-domstolens dom av den 25 januari 1979 i mål C-98/78 Racke, Rec. 1979, s. 69, punkt 20. Se också domarna i följande mål: C-110/97 Nederländerna mot rådet, REG 2001, s 8763, punkt 151; C-99/78 Decker, Rec. 1979, s. 101, punkt 8; C-258/80 Rummy mot kommissionen, Rec. 1982, s.487, punkt 11, och C-337/88 SAFA, Rec. 1990, s. I-1, punkt 13.